

STERKER investeren in de vorming van vrijwilligers in Kerk en parochie. Zie daar het hoofddoel in het beleid van het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen tijdens dit Jaar van de Volwassenencatechese. Meer bepaald wil men investeren in zogenaamde kernvrijwilligers: sleutelfiguren in een plaatselijke gemeenschap, die eindverantwoordelijkheid dragen voor bijvoorbeeld catechese of onthaal op de parochie.

Vóór Jean Bastiaens goed drie jaar geleden op de stafdienst van het vicariaat terecht kwam, werkte de diaken in Nederland, waar specifieke vorming voor dergelijke kernvrijwilligers al heel lang is ingeburgerd. Niet zelden hebben deze mensen een bijzonder stevige vorming achter de rug en bekleden zij - als vrijwilliger - binnen het federatieteam een eigen plaats naast de vrijgestelde pastores en priesters. We weten dus meteen waar Bastiaens, overigens een van de makers van de *Nieuwe Bijbelvertaling*, zijn mosterd haalt als hij ons toespreekt over de beleidskeuzes van het vicariaat.

Stevig fundament

Een eerste soort vorming voor vrijwilligers is taakgericht, een tweede beoogt veeleer de verdieping van hun eigen geloof. „Wij vonden dat het ons te zeer ontbrak aan specifieke vorming op vlak van geloofsgroei en -beleving”, aldus Jean Bastiaens. „In de pastoraal gaat het immers over meer dan het louter uitvoeren van een taak. Ook als vrijwilliger moet je kunnen steunen op stevige fundamenten. Je moet je geloof durven verdiepen, een gebedsleven uitbouwen, voeling houden met de bron. Doe je dat niet, dan verschromelen na een tijdje al te vaak de inzet en de motivatie. Een voorbeeld? Catechisten krijgen op een ouderavond wel eens moeilijke vragen van ouders voorgeschoteld. Om daarop naar behoren te antwoorden, moeten ze vast in de schoenen staan.”

Een basiscursus geloofsvorming lag dus voor de hand. Toch gaat het niet over een theoretische inleiding in het christelijk geloof. Jean Bastiaens: „Dat was wel de bedoeling van de eerste cursus, onze *Credoreeks*, die drie maal drie avonden inhiel. Gericht op meer geloofsinzicht en kennis was de *Credoreeks* een groot succes. Onze nieuwe basiscursus, uitgewerkt in samenwerking met het vicariaat Brussel, wil nu veeleer de beleving centraal stellen.” Een parcours en een Kerkervaring, zo omschrijft de inleidende tekst deze cursus. Het is een intens maar kort proces, bedoeld voor maximum veertien deelnemers uit de onmiddellijke omgeving. Het hele parcours neemt zowat zes maanden in beslag, met bijeenkomsten op twee zaterdagen en vijftien avonden.

Jean Bastiaens wil het plastisch omschrijven: „Een dergelijke reeks volgen is een cadeau voor jezelf als vrijwilliger. In zekere zin ben je, louter technisch gesproken, met deze cursus niets voor de verdere uitoefening van je

Nood aan geloofsvorming voor kernvrijwilligers

Groeien in geloof vraagt om vorming en begeleiding. Hoe de Vlaamse bisdommen dit aanpakken in het Jaar van de Volwassenencatechese? We vroegen het ons ook af en trokken op pad. Onze eerste halte is Mechelen, waar de vicariale stafdienst net een basiscursus geloofsvorming klaar heeft. Wat houdt die in?

Erik De Smet

Met Bijbel inzet versterken

taak binnen de parochie. We zetten zelfs de intellectuele vragen over geloof wat opzij. Maar we willen uitzoeken hoe het geloof je leven kan veranderen. De Bijbel komt nu op de eerste plaats. Iedere avond staat een Bijbeltekst centraal. Niet om die van naaldje tot draadje te bestuderen, wel om de

woorden van de Bijbel in ieders leven te laten binnendringen.”

Ignatius

We nemen de map ter hand en ontdekken een veelheid aan werkvormen. „Urenlang rond een

tafel zitten is er niet bij. Een cursus geloofsvorming moet een dynamiek op gang brengen. Daarom gebruiken we ook geluid- en beeldfragmenten. Eén onderdeel vertrekt bijvoorbeeld van een schilderij van de joods-Franse kunstenaar Marc Chagall, dat de schepping van de wereld ver-

beeldt. Maar ook liederen en zelfs songteksten van Brian Adams behoren tot het materiaal. Iedere avond wordt afgesloten met een gebedsstonde.

Voor Jan Bastiaens is goede vorming gebaseerd op de Ignatiaanse methode. Die gaat terug op de Geestelijke Oefeningen van Ignatius van Loyola, stichter van de jezuïetenorde. Meditatie, gebed en reflectie zijn de kernelementen van de geloofsgroei volgens deze methode. En die geloofsgroei heeft behoefte aan begeleiding. Het is dan ook een proces dat best wat tijd in beslag mag nemen. Tegelijk spelen de begeleiders een dienende en dus ondergeschikte rol. Hun taak is ertoe bij te dragen dat de deelnemer op God betrokken raakt.

We vragen hoe dergelijke intense vorming past in het lopende themajaar dat de klemtoon legt op volwassenencatechese? Bastiaens: „De nieuwe cursus geloofsvorming is natuurlijk maar één uit een waaier van waardevolle initiatieven in kader van volwassenencatechese. Hij is niet gericht op verkondiging, maar op het versterken van wat al aanwezig is. Mensen zijn vaak blijven zitten met beelden uit hun kindertijd en stellen zich vragen. Vorming wat betreft de eigen geloofsgroei voldoet, meen ik, aan een belangrijke vraag van kernvrijwilligers. Zij hebben behoefte aan spirit om hun inzet vol te houden.”

Succes

„Helaas hebben wij in Vlaanderen weinig cultuur wat betreft vorming die niet onmiddellijk nuttig is”, aldus Bastiaens. „Maar we merken in de praktijk dat het veel vreugde oproept, zodra er in de pastoraal mee begonnen wordt. En niet alleen bij de vrijwilligers, maar ook bij de parochiepriesters die er over horen vertellen. Een en ander kadert in de ruimere aandacht voor de vrijwilligers in de parochie. De Kerk mag niet aarzelen hen sterker te maken en toe te rusten op inhoudelijk en persoonlijk vlak. De toekomst van de geloofsgemeenschappen ligt immers in handen van deze vrijwilligers.”

Vorig jaar startte een pilootproject in de parochies van Asse. Veertien mensen, onder wie enkele leden van parochieteams, beslisten om de uitdaging aan te gaan. „Deze test heeft ons gestrekt”, zo getuigt de diaken. „Onze begindoelstellingen bleven overeind en we wisten dat dit aanbod voldeed aan een behoefte in de parochies. Enkele weken geleden kwamen we opnieuw met de groep uit Asse samen. De deelnemers bleken enorm gemotiveerd om verder te gaan. Wonderlijk, toch? Dit seizoen starten we alvast op twee nieuwe plaatsen in het vicariaat. Benieuwd hoe de deelnemers daar zullen reageren.”

De *Basiscursus Geloofsvorming* bestaat uit een werkmapp (voor de deelnemers) en een begeleidingsmap (vergezeld van twee cd's met audio- en videomateriaal). Het is een uitgave van het Centrum voor Christelijk Vormingswerk en Lipcap, en kost 15 euro. Slechts te verkrijgen bij Lipcap, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, telefoon 02/509.96.72, e-mail: info@lipcap.be.

Jean Bastiaens: 'Wij hebben in Vlaanderen weinig cultuur wat betreft geloofsvorming.' © Wim Hendrix